

Pred vama se nalazi novo izdanje znanstvenog časopisa Podplješivički graničari. Ovo izdanje nosi naslov Podplješivički graničari 8 – 2024. Ovaj broj predstavlja kontinuitet od osam godina izlaženja, odnosno šesto sveščano izdanje našeg časopisa.

Časopis je podijeljen u dvije tematske cjeline. Prva tematska cjelina nazvana je *Tragovi zavičaja* i sadrži šest radova. Prvi je rad Nikole Tominca koji nosi naslov *Okupacija Bosne i Hercegovine iz 1878. godine u sjećanjima natporučnika Aleksandra Milenkovića*. Ovaj je rad nastao prema zapisima natporučnika Milenkovića, koja su objavljena 1911. na njemačkom jeziku u bečkim vojnim novinama Danzer's Arme-Zeitung. Zatim slijedi rad Viktorije Cvitković naslova *Djelovanje Antifašističke fronte žena i Ženske loze Ustaškog pokreta u Lici za vrijeme Drugog svjetskog rata (1941.-1945.)*. Iako o djelovanju AFŽ na području Like ima nekoliko radova i knjiga koji se barem dotiču ove teme, o djelovanju ženske loze Ustaškog pokreta u Lici ovaj je rad prvijenac, ali ostavlja prostora i za daljnja istraživanja. Zatim slijedi rad Filipa Škiljana *Običaji i svakodnevni život Srba koreničkog i udbinskog kraja prije Drugog svjetskog rata i u vrijeme socijalizma*. Ovaj rad otvara jednu novu povijesnu stranicu koja do sad nije bila obrađivana u našem časopisu, a to je istraživanje prošlosti manjinskih skupina. Vjerujem da će radova ovakve tematike biti i u narednim brojevima, posebice o običajima i svakodnevnom životu. Četvrti rad ovog časopisa nosi naslov *Poljanak, Vukovići, Smoljanac i Sertić Poljana u Domovinskom ratu*, čiji je autor Ivan Vuković. S obzirom na to da je njegov rad u prošlom broju dobio jako puno pozitivnih kritika, ne sumnjam da će tako reagirati i čitatelji nakon čitanja ovog rada. Slijedi rad *Carinske ispostave između Republike Srpske Krajine i Autonomne pokrajine Zapadna Bosna na okupiranoj hrvatskoj granici u Domovinskom ratu*, čiji je autor Nenad Grgurica. Naposljetku ovog poglavlja nalazi se rad Drage Brajdića naslova *Kratki presjek povijesti prezimena na području Župe svete Jelene Križarice u Rakovici ili početak buduće monografije*. Komentar svih ovih šest radova potrebno je dati u cjelini. Radovi svojim temama u većoj ili manjoj mjeri zaokružuju i geografski prostor uz koji je tematski vezan ovaj časopis, također obrađuju razdoblje od otprilike 150 godina. O svakoj od tema ovih radova svaki naš čitatelj nešto je čuo, pročitao, saznao pa čak i proživio ili doživio, ali čitajući ove radove dobit će još veću spoznaju o prohujalim vremenima.

Druga tematska cjelina nazvana je *Moj zavičaj*, a sadrži jedan esej i jedan prikaz knjige. Autor eseja je Ivan Vuković, a naslov mu je *Saborsko između lokalne tradicije*

i znanstvenih istraživanja. Ovaj je rad svojevrsna najava znanstveno-stručnog skupa „Općina Saborsko i okolica u prošlosti i sadašnjosti“, koji će se održati 17. svibnja 2025. u Saborskom. Na kraju časopisa nalazi se prikaz knjige autorice Ivke Bengez *Moj Vaganac*, a autor prikaza je Želimir Prša.

Ovogodišnji broj časopisa realiziran je u sklopu projekta „Tragovi zavičaja 2024.“, koji provodi Udruga Podplješivički graničari. Ovaj projekt financijski su potpomogle općine Rakovica, Cetingrad, Saborsko i Udbina te JU Nacionalni park Plitvička jezera. Stoga im svima velika hvala što su prepoznali kvalitetu našeg rada te nam, prema svojim mogućnostima, financijski pomogli u objavljivanju ovog godišta našeg časopisa te u ostalim troškovima našeg cjelokupnog projekta s kojim nastavljamo i u sljedećoj godini. Hvala i svim autorima članaka, recenzentima radova, članovima uredništva, lektorici, članovima upravnog odbora udruge te svima drugima koji su na bilo koji način, pa makar i samo savjetom, doprinijeli objavljivanju ovog novog broja našeg časopisa.

Radost samog vođenja Udruge i uređivanja časopisa jest u objavljivanju svakog novog broja časopisa, ali pred nama su uvijek novi i brojni izazovi. Od ove godine časopis je dostupan i na portalu Hrcak (<https://hrcak.srce.hr/podpljesivicki-granicari>) te već uviđamo da na takav način časopis postiže još veću čitanost i citiranost. Veseli nas prepoznatljivost našeg rada među čitateljima, etabliranje novih i mladih autora, od kojih su neki u ovom časopisu objavili svoj prvi znanstveni rad, te spoj mladosti i iskustva koji donosi ovaj časopis. Pred časopisom regionalne tematike uvijek su brojne barijere i ograničenja, od samog suženog opsega autora koji se bave ovim specifičnim zavičajnim temama pa do zatvaranja financijske konstrukcije. Trudimo se svakim novim brojem poboljšati kvalitetu časopisa te se nadamo da u tome i uspijevamo.

Glavni i odgovorni urednik
Želimir Prša, mag. educ. hist. et geog.